N°. 2408 — 1858.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *ƒ* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *ƒ* 6.00.
-*Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau van DE TIJD."

DONDERDAG 22 JULIJ.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *ƒ* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 21 Julij.

De nieuwe St.-Laurenskerk te Alkmaar.

Een merkwaardig oogenblik in de geschiedenis van den Nederlandschen kerkbouw is ophanden. Na onderscheidene minder of meer gelukte proefnemingen van hetgeen de Gothiek in ons Vaderland, sedert de herleving der Christelijke kunst, vermag, zullen nu ook de bewoners der noordelijker provinciën de zegepraal mogen vieren der goede beginselen; de traditiën gedenkende van Bisschoppen als de zalige Bernulphus (1), van Abten en Abdissen als Walter van Egmond (2) en Gravin Richardis van Nassau (3), zal men de kunstleer van Bisschop Henrik van Vianden (4) voor het eerst, sints vijf, zes eeuwen, in Holland weder in toepassing brengen. Aan de stad Alkmaar, de begraafplaats van den beroemdsten der hollandsche Graven uit den bloeitijd onzer middelgeschiedenis, valt de eere ten deel, weder de bakermat te zijn der herleving van de Gothiek — zeker een der heerlijkste verschijnselen, waarin zich de volksgeest van graaf Floris den Ve, de godsdienst- en kunstzin der XIIIe Eeuw, geopenbaard heeft. Is het inderdaad niet opmerkenswaardig, dat juist Alkmaar, binnen welks gebied de beroemdste nederlandsche kunstenaarsse in het nieuwere proza en onze romantische dichter bij uitnemendheid het licht zagen, het bevoorregt oord zal zijn, waar der schoone bouwkunst de kroon zal worden opgezet? — Wij treden hier niet in eene vergelijking der onderscheidene rigtingen van Toussaint en Hofdijk, maar niemand zal ontkennen, dat in beiden zich een oorspronkelijk en aan de moderne vatbaarheden geëvenredigd genie uitspreekt, hetwelk tevens krachtig gevoed is met de sappen van den historischen grond. En zoo is het ook met den architekt, aan wien de stichting der nieuwe Heiligdomstede te Alkmaar is opgedragen. Bij de toenemende ontwikkeling van het kerkelijk stelsel, is men hoe langer hoe beter de elementen en wetten gaan kennen eener Katholieke bouwkunst voor onzen tijd, en teregt begrijpen de bouwmeesters zoowel als de letterkunstenaars, dat gelijk Reichensperger zich uitdrukt, „de kunst zich moet voeden met het merg der geschiedenis": daarom heeft de architekt Cuypers de verloopene eeuwen ondervraagd, om hare lessen te volgen in zijne kunstschepping, om hare blooijende loten te enten op de stammen van den aan te leggen hof. Maar evenmin als Alkmaars dichter, bij het kenopwekken van het vrije, en rijke, en edele dichtsysteem van de dagen der volksepopeën en balladen, zich beperkt tot de beoefening en nabootsing van de *Nederlandsche* poëzie, van de vlotte traditie en den rhythmischen zang der Nederlandsche middeleeuwen — evenmin als hij die louter *nabootst* — even weinig gaat de Heer Cuypers, die Alkmaars nieuwe Laurentius-kerk bouwen zal, alleen bij het *Nederlandsch* verleden voor de keuze zijner bouwvormen te rade, — even weinig vergenoegt hij zich den Munster van Roermond of den Dom van Utrecht na te bouwen. Onze germaansche kunst der XIIIe Eeuw heeft vooral aanspraak op beoefening in hare *schoonste* monumenten; en als er een edeler toon is af te luisteren, een fijner kleur na te temperen, volgende de kunstenaars, die aan Bovenrijn of Seine hebben gezongen en geschilderd — dan bestaat er geen reden, om met die beste vruchten van onze gemeenschappelijke Frank-Saksische beschaving de tegenwoordige kunstbehoefte niet te laven en te voeden. 't Is dus zeker niet te misprijzen in den Christen architekt onzer dagen, dat hij het schoonste wat onze stamgenootschap heeft voortgebragt, bij voorkeur in zich opneemt. Het kan den heer Cuypers niet meer dan zoo velen kwalijk opgevoede of minder volleerde onder onze kerkarchitekten ontgaan zijn, dat de kerken uit de latere, en wel uit het laatste en slechtste tijdperk der Gothiek bij ons ongelijk talrijker zijn, dan die van een vroeger, zuiverder en krachtiger kunstperiode: maar moet dat een reden zijn, om die kerken in haar geheel of in hare deelen te volgen? De heer Cuypers doet afstand van geen der evenredigheden, der hoofdlijnbepalingen, der versieringsmiddelen, die de germaansche, en bijzonder de dietsche kunst beschikbaar stelt — maar hij bevlekt, gelukkiglijk, zijn kunstenaarsgeweten niet met het gebruik dier tudorbogen, dier doorvallende frontalen, dier kleingeestig uitgegraven pijlergeledingen, noch met het misbruik dier veêren en vlammen, dier doorgestoken en gebogen pinakels, waar andere architekten, hetzij om een zangkoor te kunnen bouwen, hetzij om een sakristij te gipswulven, hetzij om een kalen muur te vervrolijken, hetzij om een zinledige venstertraceering voort te brengen, hetzij om een altaar-, of orgelschrijnwerk te timmeren, hunne toevlugt in zoeken bij de modellen van 1500.

De teekeningen van het ontworpen Alkmaarsche heiligdom hangen in de tegenwoordige kerk ten toon. Wij zullen, voor diegenen onzer lezers, welken de gelegenheid ontbreekt dat kunstwerk in oogenschouw te gaan nemen, er hier eene beknopte beschrijving van laten volgen.

Reeds de platte grond onderscheidt zich door die harmonie van lijnen, welke doorgaans met doelmatigheid en zinrijkheid zamengaat. Wij hebben hier te doen met eene kerk, die, over het kruis gemeten, buitenswerk, eene verhouding oplevert van cirka 60 bij 30 ned. ellen. Het eerste cijfer bepaalt tevens teregt de schoone hoogte, waartoe, in vervolg van tijd, de ontworpen toren zal worden opgetrokken. Alhoewel voorshands, op het loffelijk voorbeeld der vaderen, de kerk slechts zoo ver volbouwd zal worden, als de middelen zullen toelaten — dat is, het sanktuarium voltooid, de beuken (dus ook het middenschip) onder dak, en ook de toren waarschijnlijk, reeds tot de hoogte der dakvorsten — zullen wij het plan beschrijven in zijne geheelheid, dat is, trouwens, de kerk in hare, naar men hopen mag, reeds spoedig aanbrekende toekomst.

Wij treffen hier eene kerk aan, waarin het geheiligd getal Drie, met zijn onderdeelen en vermeervoudiging, in den geest der liturgische schrijvers, kennelijk op den voorgrond treedt. Drie beuken en drie stagiën — zoowel van het Westen, naar het Oosten, als (in het dwarspand) van het Noorden naar het Zuiden.

De drie regte beuken strekken zich echter niet verder uit dan tot aan het sanktuarium in het hooge choor. Daar wordt dit choor aan weêrszijde door een, in plan uitnemend fraai geordonneerd diakonikon of sakristij geflankeerd, en de westmuur dezer sakristijen leveren, onder het uiterste gewelfsveld der lage beuken, aan beide zijden eene Kapel met autaar op. En daar het dwarspand mede drie beuken heeft en, ter lengte van een kerkvak aan elke zijde, buiten de regte beuken uitspringt, heeft de architekt gelegenheid gevonden, tegen den oostwand van de kruisarmen, een vierde en vijfde autaar aan te brengen.

Wanneer men dus in het kruiswerk staat, ziet men, op drie verschillende afstanden, de vijf altaren voor zich uit, en als opgerigt tegen de oostwanden der kerk. In het eigenlijk sanktuarium, dat dus geen choortrans, en DERHALVE geen triforium heeft, prædomineert, tegenover het aangeduide drietal, de EENHEID: het is eene, wat men noemen kan verdiepte apside — gesloten met DRIE zijden van den zeshoek, verdiept door de toevoeging van het kerkvak, waarin links en rechts, de sakristijdeuren zijn. Deze vijf zijden van het Heiligdom onderscheiden zich van het overige der kerk door de VIJF ranke vensters — het zinnebeeld van het mysterie. Archæologen weten, dat de Roos, om hare VIJF bladeren, even zeer het zinnebeeld is des Geheims, en juist om deze reden aan Maria gewijd, wier heilige persoonlijkheid wel bijzonderlijk door het Heilige der Heiligen van onzen tempel gesymbolizeerd wordt.

Overeenkomstig met traditiën, die acht of negen eeuwen oud zijn, is de lengte dezer kerk op tweeërlei wijzen in driën te verdeelen: namelijk, de voorkerk (met doop- en uitvaartkapel), die gerekend wordt van den westingang des torens tot aan het eerste kerkvak — eene lengte van ongeveer 36 voet; het schip, met twee beuken van het dwarspand; het choor. Het eerste is voor de armen, de kinderen, en de dooden en boetelingen, hoevende leden der kerk; het tweede voor de volwassen gemeente — strijdende kerk; het derde voor de geestelijkheid — die de zegevierende kerk vertegenwoordigt. Tweede verdeeling: het sanktuarium met de vijf vensters; het mindere deel van het choor met het dwarspand, waar gepreêkt wordt, biecht gehoord, en de H. Kommunie aan de leeken gegeven; het schip met de voorkerk. En bij deze echt liturgische distributie heeft de architekt in dit plan allergelukkigst een gewenscht groot middenplein met de hoofdlijnen eener kruiskerk weten te vereenigen. Om de vier kruispijlers, die in de romaansche zoowel als in de gothische gestichten steeds voor de zinnebeelden der Evangelisten hebben gegolden, scharen zich de twaalf zuilen, die van Konstantijn tot Maximiliaan, steeds de Apostelen, of kerkleeraars bij uitnemendheid hebben afgebeeld; twee in het presbyterium; twee in elken der beide kruisarmen; zes in het schip. Men ziet, dat het omhelzen der eenig ware beginselen den kunstenaarsgeest aan geen banden legt, noch dwingt zich-zelven of anderen te kopiëeren.

De heer Cuypers heeft thans dertien groote en kleinere kerken in aanbouw; en geen twee zijn het zelfde. Trouwens, als een waar dichter ook maar twee sonnetten schrijft, eerbiedigt hij wel in beiden de regelen der kunst; maar ze zijn toch altoos wijd verschillend van elkander.

Behalve hare vijf altaren — een punt van overeenkomst met de aloude St Laurenskerk te Alkmaar — heeft het tegenwoordig plan aan de Westzijde (gelijk we reeds aangaven) ten Noorden hare doop-, ten Zuiden hare uitvaartkapel; dat is weêrszijds van dien toren. Opmerkelijk, en mede der verwantschap met de oude kerk getrouw, is de bekapping ingerigt. Het presbyterium, namelijk, zal een steenen gewelf ontvangen, welks drukking door steenbogen (de eerste in Holland, sedert 1500) hecht en sierlijk van buiten zijn wederstand zal vinden. Zoo, zou de Bisschop van Manden zeggen, omgeven de vroomste Christenen het eigenlijk Heiligdom en spannen er de steenhuive der vereering boven uit. De rechte en dwarspands-middenbeuk daarentegen zullen met een houten doorloopenden puntboog-welf overtimmerd worden: nagenoeg van konstruktie, als we voor omstreeks een jaar geleden ons nog overtuigd hebben, dat de kapel van Floris V op het slot te Muiden is bekapt geweest. Deze behandeling der puntboogkap doet het schip een merkelijk eind hooger worden dan de welven van het presbyterium; zoodat hier 1° de regel van Durandus in toepassing wordt gebragt — dat het verlangde priesterchoor het zinnebeeld van de nederigheid der kerkbedienaars is, en 2° gelegenheid gegeven wordt, op den muur, die van het steenen gewelf tot de kruispandsbekapping reikt, een tafereel van den in zegepraal ten troon zittenden Verlosser werkelijk boven den zoogenaamden „triomfboog" te schilderen: hetwelk bij het binnentreden der kerk eene schoone uitwerking doen zal.

De kerk zal drie toegangen hebben: den hoofdingang, onder den toren ten Westen, waar, naar den regel, Christus' Godheid en Menschheid, of het Oude en Nieuwe Testament door zal worden voorgesteld; de geveldeur van den noordelijken kruisarm, die aan de Allerheiligste Maagd, die van den zuidelijken, welke aan ... gewijd moog zijn. Heeft men, terzijde van de ... deur, de poorte des Heils, de Doopvont ... — aan beide zijden der Zuid- en Noordpoorten zullen biechtstoelen, dus geen andere geandeporten, in den muur worden gemetseld, en deze zullen hier dus (wat met de tegenwoordige behoeften geheel strookt) een integreerend deel uitmaken van het gebouw.

Boven die ingangen zijn de transseptwanden voortreflijk behandeld. Daar vindt men voor-eerst gelegenheid in drie nissen, Heiligenbeelden op te rigten. Hierboven, op de hoogte van de triforia of gewone kerk-

(1) Die de romaansche St Pieters- en St Janskerken te Utrecht gebouwd heeft — omstreeks 1050.
(2) „Ao Dni 1162 perfectum est templum in Egmunda a Domino Waltero Abbate octavo." Jo. a Leydis.
(3) Bouwvrouwe en de Abdis van het klooster te Roermond, waar de tegenw. Munsterkerk toe behoorde: gekonsakreerd 1224.
(4) Bouwheer van den Dom te Utrecht: 1254.

galerij, worden de vier bogen, waar deze, in ieder kerkvak uit bestaat, hier door vier edel ingedeelde vensters vervangen: als wilde men boven het Zuidportaal b. v. de vier kardinale Deugden in het glas schilderen en aan de Noordzijde die vier geheimzinnige Heilige Vrouwen S[te] Sophia (de Wijsheid), met hare drie dochters Fides, Spes en Charitas (Geloof, Hoop en Liefde). Hoog in den trotschen boog eindelijk, die deze muren bekroont, praalt een roos of radvenster met majestueuze evenredigheden. Na dat de vijf choorvensters met voorstellingen in gebrand glas zullen bekleed zijn, bieden deze rozen een heerlijk veld aan het genie van den kunstenaar. Maar loopen wij de toekomst niet te ver vooruit.

De preekstoel wordt tegen den Markuspijler opgerigt; zeker niet te onpas daar schrijvers van gezag in den H. Marcus bijzonder het orgaan van den H. Petrus zien.

De toren is ontworpen als volgt: Hij maakt een innig aan de kerk verbonden bouwdeel uit. Op zijne eerste verdieping, boven het schoone, met een frontaal bekroond door een stoep voorafgegaan portaal, schitteren de drie- en vierbladen eener eenvoudige roos in hare zware traceering, gelijk het voor een toren eigenaardig is. Die roos verlicht de orgelgaanderij der kerk: zoodat eenmaal hare schitterende ruitjes de gekrystallizeerde toonen van het orgel zullen schijnen. Boven die roos, van buiten, op de hoogte van het kerkdak, wordt dit dak, op den torengevel in een keper met drie ranke lichten en een gemetselde gefleuronneerde kaplijst uitgedrukt. Allergelukkigste gedachte. Vooreerst beschermt die frontaallijst, welke tusschen de konterforten gevat wordt, het vensterwerk van den gevel; in de tweede plaats vindt de bouwmeester gelegenheid om (zooals hij 't in de kerk aan de transseptwanden ook met zooveel wetenschap gedaan heeft) den muur, des noodig zijnde, hooger te verdunnen. Boven het dak der kerk gaat de torengalerij rond, waar de vierhoek in een achthoek overgaat, zooals de regel dit voor groote kerken, op konstruktieve evenzeer als symbolische en æsthetische gronden aan de hand geeft. Aan zijne hoofdzijden heeft die achthoek kepergevels; op de mindere zijden, boven de hoekberen van den kubus, rijzen vier hoektorens, die met steunbogen aan de kern verbonden, deze tot aan de spits vergezellen. Voor de verklaring daarvan, kan men, des verkiezende, ons artikel nazien over den toren van Vechel (1).

Men moet den aanblik van het westfront der geheele zamenstelling zelf gaan genieten, om zich een juist denkbeeld te kunnen maken van het heerlijk monument waarmeê Alkmaars veste staat verrijkt te worden: de schoon geëvenredigde toren met zijn vijf flanke spitsen; links en regts de zijbeuken der kerk met hare vensters; op een verwijderd plan de uitspringende kruisarmen, even zeer met zijbeuken, die eene schoone werking doen; alles versterkt met konterforten; de muren in gewenschte verscheidenheid bevensterd; de dakhellingen met overkapte dakvenstertjes verlevendigd.

't Is overtollig hier uitdrukkelijk bij te voegen, dat er aan de eerste wet der kerkelijke bouwkunst bij dit ontwerp voldaan zal worden: *De Kerk heeft eene zeer goede orientatie:* N.-O.-t.-O. Om redenen, bij eene andere gelegenheid te ontwikkelen, kunnen in de noordelijker landen de kerkassen meer afwijking ten Noorden lijden dan elders; de noordelijke afwijking van het opgangspunt der zon brengt bovendien de les van het Boek der Wijsheid in toepassing, Hst. XVI, v. 28.

Wij kunnen aan het parochiaal kerkbestuur van Alkmaar geen lof genoeg geven wegens zijne wijze, belangelooze, moedige, en ijverige voorbereiding dezer geheele kerkbouwzaak. Wij betuigen het, in naam der goede beginselen, den warmsten dank, dat het, om eene goede oriëntatie mogelijk te maken, en daardoor aan de eerste æsthetische voorwaarde van een katholiek kerkgesticht te voldoen, zich belangrijke opofferingen getroost heeft. Wij wenschen den waardigen Deken van Alkmaar, den Z. Eerw. Heer van Gent, hartelijk geluk, met het grootsche werk, dat onder zulke gunstige voorteekenen begonnen wordt. Is het geen Eskuriaal van den Spaanschen Koning, dat hier gebouwd wordt, in den vorm van het marteltuig des Heiligen: het is eene Laurentiuskerk, in den vorm van het H. Kruis, heenwijzend naar het Oosten, *„id est ad Christum"*, dat kruis waarvoor Laurentius den marteldood gestorven is, en dat hem met Stephanus, voor eeuwig den levietenrok ten purperen Heiligenmantel heeft doen adelen.

En wat de stad Alkmaar betreft: Er woont daar verlichte kunstzin en waardeering van vaderlandsche monumenten. Wij twijfelen geenszins of het gemeentebestuur zal bevroeden wat verfraaijing de nieuwe kerk aan hare stad belooft, en zoowel als de Koning van Pruissen bijdraagt tot den katholieken Dom van Keulen — zal het Alkmaarsche gemeentebestuur, althans zullen zijne leden zich bij het nieuwe en vele offers eischende werk niet onbetuigd laten.

Het meeste moet de kerkgemeente doen — dat spreekt van zelve: trouwens zij kan overtuigd zijn, dat zij voor een betrekkelijk lagen prijs, het schoonste en hechtste MONUMENT zal verkrijgen, dat er op dit oogenblik in Nederland gemaakt kan worden — en dat geen der beste architekten van het buitenland, noch Burges, noch Scott, noch Schmidt, noch Statz, noch Viollet-le-duc dit werk zijner onwaardig zoû rekenen.

(1) Zie den „Tijd" van Maandag, 21 Dec. 1857.

Aan de verslagen door de Ged. Staten aan de Provinciale Staten gedaan, worden de volgende staten van de bevolking van ons land ontleend:

Provinciën.	Wettelijke Bevolk. 31 Dec. 1856.	31 Dec. 1857.	Feitelijke Bevolking. 31 Dec. 1856.	31 Dec. 1157.
N.-Brabant.	404.781	407,156	409,478	411,950
Gelderland.	393,224	397,403	369,421	400,125
Z.-Holland.	606,392	616,456	618,031	621,985
N.-Holland.	534,386	535,333	542,234	544,789
Zeeland. . .	162,947	163,618	165,791	166,385
Utrecht. .	156,824	158,438	159,382	161,175
Friesland . .	266,593	269,208	268,119	260,618
Overijssel. .	222,453	231,408	433,723	235,284
Groningen . .	202,561	205,372	204,484	207,318
Drenthe . .	87,856	89,423	92,785	94,080
Limburg . .	206,739	208,033	213,489	215,086
Totaal	3,251,756	3,281,848	3,298,137	3,328,795

De wettelijke bevolking is alzoo in het jaar 1857 toegenomen met 30,092 personen.

Het aantal landverhuizers bedroeg in het afgeloopen jaar 1650 personen, zijnde 270 minder dan in 1856. Thans leverde Zeeland de grootste bijdrage, daar uit die provincie alleen 539 personen zijn vertrokken. Verreweg de meesten begaven zich ook thans weder naar de Vereenigde Staten, om een beter bestaan te zoeken.

Naar de godsdienstige gezindten was de bevolking op den 31sten Dec. 1857 aldus verdeeld:

Nederl. Hervorm.	1,818,327	Morav. Broederschap	311
Waalsch „	8,122	Christ. Afgescheid.	52,063
Presbiteriaanschen	545	Roomsch-Kath.	1,224,198
Episcopalen	604	Bisschopp. Klerezie	5,427
Evang.-Lutherschen	56,982	Nederd. Israëliten	61,127
Herstelde „	9,643	Portugesche „	3,449
Doopsgezinden	41,564	Tot geen der genoemde	
Remonstranten	5,214	gez. behoorende	1,325

Gisteren is bij den Hoogen Raad, kamer van vakantie, behandeld de zaak van Jan Hendrik Veregge, arbeider, door het Prov. Geregtshof in Noord-Holland, ter zake van moedwilligen doodslag, veroordeeld tot tien jaren tuchthuisstraf en in de kosten. Nadat omtrent deze zaak door den raadsheer Voorduin het verslag was uitgebragt, heeft de adv. gen. Römer, op grond van het onaannemelijke der aangrvoerde middelen van kassatie, gekonkludeerd tot verwerping der ingestelde voorziening, met verwijzing in de kosten. De uitspraak is bepaald op 2 Augustus.

De *Staats-Ct.* bevat de volgende mededeeling:

Voor zoo ver de laatste berigten van Java en de buitenbezittingen gaan, heerscht overal rust en orde.

Allerwege worden nieuwe bewijzen van toenemende welvaart gevonden. Zoo heeft het drok verkeer tusschen Passoeroean en Soerabaija eene geregelde stoomvaart tusschen beide plaatsen doen ontstaan. Een stoomschip, genaamd *Kraton*, is daarvoor te Soerabaija gebouwd.

Op Sumatra's Westkust neemt de handel met Atjeh hand over hand toe.

De waarde der in 1857 te Bandjermasin aan- en uitgevoerde goederen klom tot een vroeger nimmer gekend cijfer, en de tonnenmaat der aldaar ten handel gekomen vaartuigen bedroeg, in datzelfde jaar, ruim driemaal zooveel als in 1850, terwijl ook de handel der kleinere onderhoorige plaatsen in dezelfde verhouding toenam. Het is bovendien vooruit te berekenen, dat de betere waarborgen tot tegengang der verdrukking van de bevolking, die sedert het overlijden van den bijkans 100jarigen sultan Adam van Bandjermasin, genomen zijn, de bronnen van welvaart van dat rijk meer en meer zullen doen vloeijen.

Op verschillende plaatsen van den Archipel worden door de ingenieurs der mijnen nieuwe onderzoekingen gedaan naar delfstoffelijke rijkdommen. De voornaamsten hiervan zijn naar steenkolen in Palembang en Benkoelen en naar mangaanerts in de Preanger regentschappen. Omtrent de rezultaten dier onderzoekingen valt voorloopig niets met zekerheid te zeggen.

Volgens ontvangen berigten van Terschelling is den 16den en 17den dezer uit het wrak the *Lutine* geborgen, door middel der helmduikers, 1 gouden staaf en 96 Spaansche matten, een metalen klok wegende naar gissing 40 Ned. ponden, waarop uitgedrukt SAINT JEAN en het gekroonde wapen van de Bourbons met het jaartal 1779.

Ingevolge uitnoodiging van den prezident der Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam, als daartoe door de direktie der Nederlandsche Handelmaatschappij verzocht, hebben heden de tot het kies-kollegie van Amsterdam behoorende stemgeregtigde deelhebbers in genoemde maatschappij zich in kollegie vereenigd in de raadzaal ten stadhuize, ten einde over te gaan tot de vervulling der vakatures, welke ten gevolge van den bestaanden rooster van aftreding met 1°. Aug. e. k. zullen ontstaan, door het eindigen van den diensttijd van de heeren A. F. Insinger, als kommissaris, en J. Boelen, als kommissaris-plaatsvervanger. Beide heeren zijn tot genoemde betrekkingen herkozen.

Gisteren namiddag vierde de Roei- en Zeilvereeniging de Hoop haar tienjarig bestaan. De bij die gelegenheid gehouden wedstrijd had plaats onder begunstiging van het heerlijkste zomerweder en in bijzijn van eene talrijke schaar belangstellenden, zoowel op den Buiten-Amstel als in het gebouw der Vereeniging zelf.

Het feest werd opgeluisterd door het orkest van den heer J. Ed. Stumpff en besloten met een fraai vuurwerk, waarbij uitmuntte eene soort van dekoratie van verschillende kleuren, waarin de jaartallen 1848 en 1858, vervaardigd door den heer van der Brugh. De zaal was prachtig en smaakvol met frisch groen en de nationale en oranjekleuren versierd. Voor het gebouw der vereeniging prijkten in prachtige gasilluminatie de woorden: Roei- en Zeilvereeniging de Hoop. Het geheel leverde een prachtig schouwspel op, en dank zij de uitmuntende maatregelen van het stedelijk bestuur is alles in volmaakte orde en zonder dat eenig ongeluk of stoornis te betreuren valt, afgeloopen.

De Thermometer teekende heden als volgt:

's nachts laagste stand			62	graden	Fhr.
's morgens	9	ure	74	„	„
„	11	„	77	„	„
's namidd.	1	„	75½	„	„
„	3	„	73½	„	„

'S GRAVENHAGE, 20 Julij. H. M. de Koningin heeft gisteren avond in een bijzonder gehoor ontvangen den baron von Metzburg, raad van legatie bij het Oostenrijksch gezantschap alhier, die, bij afwezigheid van den baron von Doblhoff, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Oostenrijk bij het Ned. Hof, de eer heeft gehad aan H. M. voor te stellen den baron Krauss, minister van Justicie van Z. M. den Keizer van Oostenrijk.

GORINCHEM, 5 Julij. De marktprijzen van heden waren als volgt: Tarwe *f* 9.50 à *f* 11.50, rogge *f* 7 à *f* 7.60, gerst *f* 6 à *f* 6.50, haver *f* 5 à *f* 5.80, boonen, *f* 9 à *f* 9.80, boter *f* 1 à *f* 1.10 het Ned. ℔, aardappelen *f* 4 het mud, eijeren *f* 2,60 de 100 stuks.

Er was veel vee aangevoerd en er werd veel verkocht aan Belgische kooplieden tot williger prijzen. Vette Varkens bleven 35 a 40 Cts. het Ned. ℔. De handel in granen was slap.

GROOTEBROEK, 20 Julij. De kerk, toren en pastorie alhier, is heden aangenomen voor de som van *f* 68055, door den heer Jacob. Hofland.

BREDA, 19 Julij. De generaal majoor J. J. van Mulken heeft zich onledig gehouden, met eene inspektie te doen over het alhier in garnizoen liggende 6de regiment infanterie; uithoofde van het ongunstige weder werden de groote militaire manoeuvres op de Galdersche heide uitgesteld. De generaal vervolgt zijn inspektie-reis.

ARNHEM, 20 Julij. Gisteren hebben de scherpschutters den geheelen dag ijverig den kampstrijd voortgezet, doch niet geheel ten einde kunnen brengen. Heden morgen is het prijsschieten hervat. (*Arnh. Ct.*)

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*:

LONDEN, 21 Julij. In het Hoogerhuis is gisteren avond het regeringsberigt betreffende het wetsontwerp op het beheer van Britsch Indië ontvangen. Deze bill zal morgen voor de derde maal worden gelezen.

In het Lagerhuis heeft de heer Roebuck een voorstel gedaan, strekkende dat het huis verklare: dat de regering behoort bezit te nemen van de gronden bij de Hudsonsbaai, ten einde daar eene kolonisatie te beproeven. Dit voorstel gaf tot een langdurige beraadslaging aanleiding. De minister van koloniën verklaarde, dat deze aangelegenheid een punt van ernstige overweging bij de regering zal zijn, en dat die gedeelten van het grondgebied bij de Hudsons-baai, welke voor de kolonisatie geschikt worden geacht, niet meer zullen worden afgestaan aan de Hudsonsbaai-maatschappij. Na deze verklaring trok de heer Roebuck zijn voorstel in.

Een ander voorstel, van den heer Crawfurd, strekte tot de benoeming van een koninklijke kommissie, die een onderzoek moest instellen naar de vernieling van

Britsch eigendom, door Britsche schepen in de golf van Bothnië, gedurende den oorlog met Rusland. De Regering verzette zich tegen dit voorstel, dat met 105 tegen 55 stemmen, werd verworpen.

De Caledonie-bill is voor de derde maal gelezen en aangenomen.

De kommissie, die belast was met het onderzoek van de aangelegenheid der bank, heeft verklaard geene gronden te vinden tot aanbeveling van eenige wijziging in de bepalingen der bestaande wet op dit stuk.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 Julij. De *Courrier de Bayonne* berigt, dat de Keizer en de Keizerin tusschen den 22 en 25 Augustus te Biarritz zullen aankomen. De noodige bevelen zijn gegeven om de Villa-Eugenie tegen dien tijd in behoorlijke orde te brengen.

— Het gerucht loopt dat twee Italianen in hechtenis zijn genomen en een derde voortvlugtig is.

— Gisteren is de spoorweg van Tours naar Mans plegtig geopend.

— De vorige nacht brak boven Parijs een hevig onweder uit. De bliksem sloeg in een woning te Montmartre en in een huis van den Faubourg-Poissonnière. Te Montmartre werd een jonge vrouw aan de hand door het hemelsch vuur gekwetst.

— Prins Pierre Napoleon Bonaparte, het voormalige lid der bergpartij, heeft in de *Times* eene uitdaging tot tweegevecht aan den Wurtembergschen generaal Fleischmann gerigt, omdat in de door dezen uitgegeven gedenkschriften aan graaf Miot, zijn vader Lucien Bonaparte valschelijk onwaardige zaken worden toegedicht.

— Uit Konstantinopel wordt geschreven, dat de Sultan de Arabische provinciën onder een nieuw bestuur wil stellen en derwaarts een zijner schoonzonen als vice-koning zal zenden. Van eene andere zijde verneemt men, dat men vorst Vogorides, den tegenwoordigen kaïmakan van Moldavië kennis heeft gegeven, dat het zenden van in cijferschrift gestelde telegrafische dépêches aan zijne te Konstantinopel wonende agenten, voortaan niet meer zal geduld worden.

De heer de Thouvenel zal eerstdaags Konstantinopel verlaten, om te Parijs mede werkzaam te zijn aan de bevrediging der Montenegrijnsche zaken, die meer en meer opgehelderd worden.

Te Djedda staat eene vervallen Katholieke kerk. In dit gebouw, hetwelk nu op last van den Sultan zal hersteld worden, zullen de stoffelijke overblijfselen van den heer Eveillard en diens echtgenoot worden bijgezet. De dochter van den vermoorden konsul, mejufvr. Eveillard, zal tot voorlezeres bij de Keizerin benoemd worden.

Te Pera rijden van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat karren met tonnen water beladen door de straten van Pera en Galata, om de tropische hitte zoo veel mogelijk door besproeijing te temperen. De Turken beginnen langzamerhand het voorbeeld, door de municipaliteit te Pera gegeven, na te volgen, en begieten de straat voor hunne huizen. In tegenstelling van dezen vooruitgang der beschaving, is de soort van klopjagt, waaraan de Turken zich overgeven, zoodra een hunner vrouwen op de straat te Pera durft verschijnen. Talrijke Kawassen en soldaten bespieden met argusoogen iedere beweging der vrouwen, en wee harer, indien zij verlokt worden om in een of anderen Frankischen winkel binnen te treden: aanhouding en gevangenschap is dan haar onvermijdelijk lot. Dit gebeurde onlangs drie Turksche schoonen uit den hoogeren stand, die zich willende laten portretteeren, gereed stonden een Duitsch fotografiesch atelier binnen te gaan, doch in haar voornemen verhinderd werden door een in de nabijheid op wacht zijnde [illegible] overbrengen.

De berigten uit Alexandrië luiden gunstiger nopens de aldaar voor een poos zoo zeer gevreesde pestziekte. De gevallen, die zich te Bengazi hebben voorgedaan, bepaalden zich alleen tot eenige matrozen, die met vaartuigen van Tripoli kwamen. Overigens is Alexandrië niet door de ziekte bezocht geworden, evenmin als Tripoli. Men heeft aldaar intusschen alle maatregelen van voorzorg genomen.

— Aan den *Pays* wordt uit Londen geschreven dat de vier opperhoofden van den opstand Nena-Sahib, Bahadoer Khan, de Koningin van Jhansi en die van Oude een bond gesloten hebben om elkander trouw te zijn en te verdedigen.

— Aan het Fransche grensstation te Jeumont zijn twee [illegible], die de kommiezen in hun werkzaamheden bijstaan, want zoodra een spoortrein nadert roepen zij: *Messieurs, les voyageurs sont priés de descendre*" (Heeren reizigers worden verzocht uit te stijgen); het slot der zinsnede: *pour la visite de la douane*, (om hunne goederen te laten visiteeren) is haar nog niet geleerd kunnen worden.

— Het volgende feit is eergisteren in een café op de boulevards voorgevallen. Een kapitein van de garde en een luitenant van de linietroepen traden het café binnen. Een heer had een dagblad, waarin hij las, een oogenblik neêrgelegd, om eenige woorden met een ander heer te kunnen wisselen; hij had echter, als teeken van bezit, de hand daarop laten rusten. Zonder een woord te spreken en zonder den tegenstand van den burger in aanmerking te nemen, nam de luitenant dit dagblad weg. De beleedigde heer voegde hem zoo beleefd mogelijk toe: „Maar mijnheer, ik heb nog niet gedaan met lezen!" De luitenant wierp een blik van minachting op hem, en zette zich, zoo onbeschoft als men zich slechts kan voorstellen, op een der kanapés neder. Door die beleediging verstomd, aarzelde de burger eenige oogenblikken. Een ander heer, die eene partij domino speelde, bemerkte dit; hij stond op, ging regt op den luitenant toe, en zeide zeer beleefd, doch ernstig:

„Gij zult dat dagblad wel aan dien heer willen teruggeven, niet waar?"

„Spot gij met mij?" was het antwoord.

„Ik spot nimmer, mijnheer! Gij wilt dat dagblad dus niet teruggeven?"

„Mijnheer, gij verveelt mij!"

„Gij hebt mij reeds lang verveeld!" Deze woorden waren nog niet eens uitgesproken, toen de luitenant reeds, zoo lang hij was, op den vrij modderigen straat nederlag.

De twist en de ontknooping daarvan waren elkander zoo spoedig opgevolgd, dat de kapitein niet eens had opgemerkt, dat zijn krijgsmakker op zoo vreemde wijze het café had verlaten. Hij bemerkte het eerst, toen deze, woedend, vol slijk, binnenkwam, en er een algemeen gelach opging. Beiden wendden zich tot den heer die weder bedaard zijn domino-spel vervolgde en juist de dubbele zes afzette.

„Gij zult mij rekenschap geven!" bulderde de luitenant, als een brieschende leeuw.

„Wat belieft u?!" vraagde de andere zeer bedaard, „Zes om blank."

„Gij zult ons rekenschap geven," bulderden beide officieren.

„Ha ha! Thans zijt gij met u beiden. Ik heb nu geen tijd, — blank om drie, — een andermaal ben ik tot uwe dienst — dubbel drie — thans ben ik aan het spelen — drie overal!"

„Wij zullen er u wel toe dwingen."

„Wees zoo goed mij met rust te laten."

De officieren begonnen hoe langer hoe harder te schreeuwen, maar gingen niet tot handtastelijkheden over, daar zij zagen, dat het publiek niet veel sympathie voor hen toonde. De domino-speler speelde eenigen tijd bedaard voort, doch eensklaps stond hij op, riep uit: „Vier om twee", en in één oogenblik stonden de beide schreeuwers buiten de deur, die door den Herkules, want als zoodanig had hij zich getoond, bedaard achter hen werd gesloten.

Vijf minuten later kwamen de op zoo vreemdsoortige wijze verbannenen met policie agenten terug, doch de domino-speler had het café, op aanraden van eenige heeren, door eene achterdeur verlaten. Voor de officieren bleef niets anders over, dan, om met schande overladen, doch zonder voldoening en onder luid gelach der aanwezigen, de zaal te verlaten.

ENGELAND.

LONDEN, 19 Julij. De *Morning Chronicle* berigt, dat eene nieuwe Oost-Indische Kompanjie is tot stand gekomen, met het doel in Britsch-Indië handel te drijven, kanalen te graven, den grond te bebouwen, de theekultuur uit te oefenen, enz., kortom om alles te doen waartoe de eerste O.-I. Kompanjie oorspronkelijk was opgerigt.

— Ter vervanging van den eerw. heer C. N. Murray is [illegible] benoemd.

— De *Agamemnon* en *Niagara* zijn gisteren ochtend van Queenstown weder naar den Oceaan vertrokken, om andermaal te trachten den telegraafkabel te leggen.

— Men verneemt, dat de Koningin van Engeland, bij haar bezoek te Babelsberg, vergezeld zal zijn van Lord Malmesbury. De moederlijke bezorgdheid der Koningin voor hare dochter strekt zich zoover uit dat voor eenigen tijd reeds eene zeer gemakkelijke armstoel uit Londen herwaarts is gezonden, met dringend verzoek, dat de Prinses er gebruik van zal maken.

— In een korrespondentie uit Bombay, dd. 19 Junij, leest men eenige merkwaardige bijzonderheden nopens de door de muiters in het koningrijk Gwalior behaalde voordeelen. 't Is daar dat men de overblijfselen der muitende troepen, door moedige en vastberaden bevelhebbers aangevoerd, verzameld heeft, na achtereenvolgens uit het gebied van Oude, Rohilcund, Doad en Ihansi verjaagd te zijn. Desniettemin zijn die landen nog in volkomen staat van anarchie; zij worden door benden stroopers doorkruist en tal van kleine dwingelanden heerscht er in de uitgestrektheid hunner domeinen, den Engelschen een guerilla-oorlog aandoende, die de krachten der Europeesche troepen uitput en zelfs hunne veiligheid en de steden aan hunne bewaking toevertrouwd bedreigt. Aan die gewesten zal niet eerder rust kunnen worden geschonken, dan wanneer de met ongeduld verwacht wordende hulpbenden sir Colin Campbell in staat stellen de leemten te vullen, die in zijn leger door ziekten en de vermoeijenissen van den veldtogt ontstaan zijn.

De opstand in het zuiden van het Mahrattenland uitgebroken, is gedempt en de moord op den Engelsche rezident te Belgoum is gewroken door de teregtstelling van het opperhoofd, dat dien moord had toegelaten. 't Is wederom de aanhechtingspolitiek der Kompanjie en hare weigering om den aangenomen zoon van den Radjah van Belgoum te erkennen, die tot deze betreurenswaardige gebeurtenis hebben aanleiding gegeven.

Te Calpee heeft men belangrijke ontdekkingen gedaan; namelijk een kelder, waarin niet minder dan tien duizend pond buskruid, kanon- en geweerkogels en andere ammunitie, geweren en sabels ter waarde van omstreeks 3 lak ropijen. Doch het merkwaardigste is een doos, bevattende de korrespondentie van de Ranee van Ihansi. Naar men verzekert geeft die korrespondentie de duidelijkste inlichtingen nopens den opstand.

— Uit Washington wordt aan den *New-York Herald* het volgende berigt: De Spaansche legatie-sekretaris Muruaga kreeg een paar maanden geleden twist met zekeren bankier Corcoran, wegens zijne verkeering met diens dochter, en wierp hem zijn handschoen in 't aangezigt, wat meer is, daagde hem tot een tweegevecht, voorwendende grofelijk door hem beleedigd te zijn. De dochter trachtte de zaak te schikken en er had een zamenkomst van beide gelieven in het huis des vaders plaats. De heer Corcoran, daarvan onderrigt, stoorde de zamenkomst en wierp, bijgestaan door zijne dienstboden, den minnaar het huis uit, die daarbij gewond werd. De heer Corcoran weigerde aan de uitdaging te beantwoorden, beweerende dat de heer Muruaga op onbetamelijke wijze in zijn huis was gedrongen. Hij verzocht de legatie-sekretaris een verlof aan zijne Regering, om deze door zijne persoonlijke aangelegenheden niet te kompromitteeren, en schreef, na dat verlof verkregen te hebben, een brief aan Corcoran, dat de wapenstilstand tusschen hen geëindigd was. Bij eene volgende ontmoeting wierp Maruaga zijn handschoen in 't aangezigt van Corcoran, waarop deze zijn pistool greep. Ook Muruaga trok het zijne, maar van beide zijden viel geen schot, en daarmede was de zaak afgeloopen.

Iets anders gebeurde in een hôtel, waar twee Kaliforniërs, de heer Scott en D. Ogden, zich bevonden. Scott was in gesprek met verscheidene heeren, toen D. Ogden zich eenige beleedigende woorden liet ontvallen. Scott zeide, drie malen, gedurende het gesprek, door Ogden beleedigd te zijn, en verzocht hem op te staan. Naar de reden daarvan gevraagd zijnde, verklaarde Scott dat hij een zittende niet slaan kon. Ogden stond op en Scott bragt hem een slag toe, die hem op zijn stoel deed nederzinken. Toen trok Ogden een mes en dreigde den ongewapenden Scott er mede, doch deed niets en bepaalde er zich bij hem uit te dagen. Een oogenblik later werd de zaak bijgelegd, doordien Ogden verklaarde, niet van zins te zijn geweest te beleedigen, 't geen Scott beantwoordde met zijn leedwezen over den toegebragten slag te betuigen.

— Uit Mexiko verneemt men, dat het zoogenaamde goevernement van Mexiko van de vreemde kooplieden eischt, dat zij de gedwongen leening voldoen, en bedreigt hen met verbanning in geval zij niet betalen; daarenboven worden troepen naar de pakhuizen gezonden, om zoo veel goederen in beslag te nemen als de gevorderde som bedraagt. De Britsche en Amerik. gezanten hadden tegen dezen willekeurigen maatregel geprotesteerd. De Fransche gezant had zijne kollega's ten dezen niet ondersteund, maar zijn landgenooten aangemaand de hun [illegible]

DUITSCHLAND.

WEENEN, 19 Julij. In de *Augsb. Zeit.* leest men schrikkelijke bijzonderheden over de behandeling, waaraan de Christenen in Bosnië door de Beys onderworpen worden, ondanks de tusschenkomst van Kiani-Pacha kommissaris des Sultans, en de goede gezindheid der Bosnische Pachas. Meer dan 6000 Christenen hebben zich, ten gevolge dier verdrukking, gedwong en gezien de Oostenrijksche grens te overschrijden.

ZWEDEN.

STOCKHOLM, 13 Julij. [illegible] burg had de levering [illegible] middelen, ten dienste der daar [illegible] troepen, waarbij erwten, die de met het onderzoek belaste officier weigerde aan te nemen. Ten gevolge daarvan ontstond een woordentwist; de koopman schold den luitenant, greep hem bij den kraag en sloeg hem met zijn vuist. Het vonnis deswege door het Gothenburger geregtshof over den koopman geveld, veroordeelde hem tot niets minder dan tot onthoofding. — Een nieuw voorbeeld der strenge wetten, die hier van kracht zijn.

BELGIË.

BRUSSEL, 20 Junij. Te Malonne werd een kersenboom door den bliksem getroffen terwijl een man bezig was de vruchten te plukken. De boom werd aan splinters geslagen zonder dat de man eenig letsel kreeg; hij kwam er met den schrik af.

— De koninklijke Belgische akademie van wetenschappen, letteren en schoone kunsten heeft een gouden medalje, ter waarde van 600 franks, uitgeloofd voor eenen lofrede op den Nederlandschen dichter Cats, beschouwd in zijnen invloed op de Vlaamsche letterkunde

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 21 Julij.

BEVALLEN (17 Julij): S. van Maarschalkerwaart, geb. Windhouwer, D. — (18 Julij): L. Asscher, geb. Heijermans, D. — A. S. Bakker, geb. Wulffers, D. — (19 Julij): C. M. W. Jantzen, geb. Zahn, Z.

OVERLEDEN (15 Julij): J. G. H. C. Kemmann, 75 j. — (17 Julij): M. Broekhoff, geb. Stalenhoef, 52 j. — (18 Julij): B. M. E. Brack, 3 m.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		20 JULIJ 4½ u.			gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	106	a		
Nederl. Bank	4 〃		〃		
Nederl., Werkel. Schuld a	2½ pCt.	64⅞	〃	65	64⅞
Dito Dito	3 〃	77⅝	〃		
Dito Dito	4 〃	99⅛	〃	99 3/16	
Amortis. Syndik.	3½ 〃		〃		
Aand. Handel-Maatsch.	4½ 〃	135½	〃	136¼	136¼
Oost-Ind. Leening	4 〃	98¼	〃	98 5/16	
Aand. Holl. Spoorweg.			〃		
Leening Idem.	4½ pCt.		〃		
Aand. Rijn. Spoorweg.	4½ 〃		〃		
Maatschappij van Weld.	4 〃		〃		
België, Cert. Adm. B. bk	2½ 〃		〃		
Dito bij *Rothschild*	2½ 〃	53⅛	〃		
Frankrijk, Certifikaten	3 〃		〃		
Spanje, Obligatiën	1½ 〃	27 5/16	〃	27⅜	
Dito	3 〃	43 13/16	〃		
Dito Binnenl.	3 〃	38⅜	〃	38 7/16	38 7/16
Amortisable Schuld		8⅜	〃		
Bewijzen Coupon		5⅛	〃	5¼	
Credief Instel. bij *Prost & C°.*			〃		
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	46¾	〃	46 15/16	46⅞
Dito 1856	3 〃	45⅛	〃	45¼	
Dito Uitgestelde		28¼	〃	28⅜	
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	106¼	〃		
Dito bij idem 1828/1829	5 〃	104	〃		
Cert. bij idem 1831/1833	5 〃	92	〃		
Dito bij idem 1840	4 〃	87¾	〃		
Dito bij *Stieglitz*	4 〃	87 11/16	〃	87 13/16	
Dito Nieuwe	4 〃		〃		
Dito 5de Serie	5 〃	98¾	〃		
Dito 1855, 6de Serie	5 〃	101 15/16	〃	102	
Dito adm. te Hamburg	5 〃		〃		
Dito dito te Londen	5 〃		〃		
Dito dito dito	4½ 〃		〃		
Inschrijving in Assignat.	6 〃		〃		
Certifikaten van dito	6 〃	67¼	〃		
Spoorweg Aktiën	5 〃	7½	〃		
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	153½	〃		
Obligatiën	4 pCt.	81 9/16	〃	81⅝	
Pruissen, Obligatiën	4½ 〃		〃		
Aandeelen 1854	3½ 〃		〃		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 〃		〃		
Dito dito	4 〃		〃		
Dito Metalliek	5 〃	75 1/16	〃	75 3/16	75⅛
Dito Rente Amsterdam	5 〃	87	〃	87⅛	87
Dito Nationale 1854	5 〃	76¼	〃	76 5/16	76¼
Dito dito	2½ 〃	38¾	〃	38 13/16	
Weener Bank-Aktiën	*f*		〃		
Dito Aand. fl. 250, 1839	〃		〃		
Dito dito 〃 250, 1854	4 pCt.	314½	〃		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			〃		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 〃		〃		
Dito bij *Rothschild*	5 〃		〃		
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 〃		〃		
Dito	3 〃		〃		
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 〃	99⅝	〃	99¾	
Dito 1839 van £ 100	5 〃		〃		
Dito 1843 〃 £ 100	5 〃		〃		
Dito 1852	4½ 〃		〃		
Sardinië	5 〃		〃		
Peru, Geldl. 1854	4½ 〃		〃		
Dito te Parijs			〃		
Ecuador, Oblig. 1855	1 〃	14⅛	〃		
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4¾ 〃	36⅝	〃		
Dito Uitgestelde	2¼ 〃		〃		
Grenada, Obligatiën	3¼ 〃	20 3/16	〃	20¼	
Dito Uitgestelde		5 13/16	〃		
Mexiko dito	3 〃	19⅜	〃	19½	
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C*, Lr. A	*f*		〃		
Dito dito	〃 B 〃		〃		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt		〃		
Amerik. Bank-Aktiën			〃		
Illinois Spoorweg-Aandeelen		73	〃		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	84¼	〃		
Louisiana	5 〃	101⅞	〃		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 〃	5 9/16	〃	5⅝	

Handel-Maatschappij kontant 135½, ⅝; Russische Spoorweg doorgef. 247.

Binnenlandsche fondsen op nieuw met vrij goeden handel williger, inzonderheid Aandeelen Handel-Maatschappij. Van Buitenlandsche zijn Portugeesche mede zeer gevraagd. Overige onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt., Diskonto 3½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55⅞	2/m. Livorno	*f* 39⅜
Zigt 〃	〃 56½	〃 Napels	〃 80½
2/m. Bordeaux	〃 55¼	〃 Petersburg	〃 1.73
½/m. 〃	〃 55¾	6/w. Weenen	〃 33⅝
3/m. Madrid	〃 237	〃 Augsburg	〃 35¼
〃 Cadix	〃 239	〃 Frankfort	〃 99½
〃 Sevilië	〃 236	2/m. Hamburg	〃 35
〃 Bilbao	〃 236	Zigt 〃	〃 35¼
〃 Lissabon	〃 40	2/m. Londen	〃 11.67½
〃 Porto	〃 40	Zigt 〃	〃 11.75
2/m. Genua	〃 45¾	Rotterdam	〃 ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 20 Julij. België 2½ pc. 57p; 4½ pc. 99⅛g; Metal. 79⅛g; Nation. 80⅛; Spanje 1¼ pc. 27g; 3 pc. binn. 38¾p.

PARIJS, 20 Julij. Rente kont. 4½ pc. 95.90, op tijd 3 pc. 68.35; Fr.-Oost, Spoorw. 627; Spanje 1½ pc. 27; 3 pc. 38; Rom. Leening —.

MADRID, 19 Julij. Spanje 3 pc. 39.25; 1½ pc. 28.30.

LONDEN, 20 Julij. Cons. 95⅝; Braz. 5 pc. 102½; 3 pc. Mexiko 20; 4½ pc. Peru 89; 3 pc. id. 68¾; 4½ pc. id. doll. bonds 72¼. Grenada uitgest. 6; id. werkelijke 21¼; 5 pc. Venezuela 39; 2¼ pc. id. 14⅝; 3 pc. Port. 45½; 3 pc. Spanje 43½; 1½ pc. id. 27⅜; Amortiz. 8⅜; Coupons 5 4½ pc. Russen 99⅞; 5 pc. id. 112¼; 2½ pc. Holland 66⅜; 4 pc. id. 102; Illinois Shares —, id. 7 pc. Oblig. 76; Sardinië 90.

WEENEN, 20 Julij. Metall. 5 pc. 82¾; Nation. 83¾; Bank-Aktiën 969; Noord-Bahn akt. 168; Credit Anst. 239; O.-Fr. Spoorw. akt. 259; Saltzb. 100⅛; Lomb. Venetiaans. 92; Wissel op Londen 3/m. 10.13; Goud 7; Zilver 4½.

BERLIJN, 20 Julij. Stiegl. 5de serie 104⅛; 6de id. 107⅜ Rusland 5 pc. 109¼; Pruiss. Staats. 4½ pc. 101; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 19, Parijs 79½, Hamburg 150½, Amst. 141, Petersburg 99¾, Diskonto 4.

HAMBURG, 20 Julij. Mexikanen 4⅜, Spanje 3 pc. 36¼, 1½ pc. 26, Rusland 5 pc. —, 4½ pc. —, Vereinsbank 96⅞, Noord-Duits. bank 84¾, Wissel op Londen kort 13.05, 3/m. 13.03⅝, Amsterd. 35.85, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 20 Julij. Metalliek 5 pc. 77¾, Spanje 3 pc. 38⅛, 1½ pc. 27, Wissel op Londen 117⅛, Weenen 113¼, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 3.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 20 Julij. Tarwe: 159/2 ℔ with. Poolsche *f* 340; 166/2 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 350, 360. — Rogge: 152/2 ℔ Fransche *f* 220; 144/2 ℔ n. Archangel *f* 200.

— Heden zijn de prijzen der Boter alhier geweest: 1e kwal. *f* 55; 2e kwal. *f* 52; 3e kwal. *f* 49.

SCHIEDAM, 20 Julij. Gerst: 128/2 ℔ Koersche *f* 193 6/w. — Moutwijn *f* 16,50; Jenever *f* 22,—; Amst. Proef *f* 23,25; zonder fust, zonder de belasting. Spoeling *f* 1,80 per ketel

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 21 Julij. Zaal, Anna Lena, Suriname.

UITGEZEILD:

TEXEL, 21 Julij. Besier, Salatiga, Batavia. - Osgood, Archer, New-York.

HELVOET, 20 Julij. Kleynenburg, Landbouw, Lammers, Rhijnvis Feith, en van Bruggen, Koning en Vaderland, alle 3 Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 21 Julij, in lading naar:

Dusseldorp.	A. Fritz, Christina.
Ludwigsh., Mannh. en Heilbron.	H. S. Wilson, Rijn en Amstel.
Duisburg.	D. Hogeweg, Prinz Emil.
Frankfort.	H. Bosman, Frankfort N°. 6.
Manheim.	A. Bauduin, Uranina.
Keulen.	A. van Ahlen, Cöln N°. 9.
Urdingen.	H. Backer, der Junge Gerard.
Wezel.	P. J. Balck, Vrouw Rebecca.

AMSTERDAM, 19 Julij, vertrokken naar:

Keulen.	H. Willemse, Cöln N°. 6.

Rijnhoogte. ARNHEM, 20 Julij 1 el 4 duim.
KEULEN, 20 〃 6 vt. 8 〃

Advertentiën.

(399) GETROUWD: P. JOS. F. BRUGMAN
en
M. E. A. BONSEN.

AMSTERDAM, 21 Julij 1858.
Eenige kennisgeving.

(398) Een geexamineerd **APOTHEKER**, van fatsoenlijke familie, R. C., wenscht zich tegen gering salaris terstond geplaatst te zien bij een bejaard Apotheker, of wel bij eene Weduwe, om later met goedvinden de zaak over te nemen. Adres met *franco* brieven onder lett. X. aan het Bureau dezer Courant.

Voor eenen bakker, die zoo erg aan Rheumathiek leed dat hij noch armen noch beenen bewegen kon, en naar en van het bed moest worden gedragen, kocht een vriend een *Goldberger ketting* van *f* 3,60 bij mij. Des Donderdags daarvan gebruik makende, gevoelde de lijder zich des Zaturdags daarop reeds zoo wel, dat hij behulpzaam kon zijn in de bakkerij; tien dagen daarna was hij geheel hersteld en gevoelde sedert dien tijd niet de minste pijn.

Hij heeft mij verzocht, hieraan zoo veel mogelijk publiciteit te geven, opdot ook andere lijders hunne toevlugt tot de Goldberger Kettingen mogen nemen.

Groningen, 10 April 1858. C. RIKKERS.

Goldberger's Kettingen

hebben vele menschen hier te lande genezen van rheumatische hoofdpijn, doofheid, hartkloppingen, verlamming, zware chronische hoofdpijn en daardoor veroorzaakte toevallen en duizelingen, pijn in de lenden, gewrichtspijn, knubbeljicht, aangezigtspijn, kiespijn, kramp in de borst en in de kuiten, oorpijn, zwellingen, enz.

De vele attesten, die ons toegezonden zijn, kunnen belangstellenden in Goldberger's Brochure vinden, waarin ook gebruiksaanwijzing, doctorale attesten en goedkeuringen, verschillende wetenschappelijke verhandelingen over de werking dezer Kettingen, enz., te lezen zijn. Deze Brochure wordt gratis afgegeven in alle Dépôts van het **Verkoophuis.**

GOLDBERGER'S KETTINGEN kosten *f* 1,80, 2,70, 3,60, 5,40.

GOLDBERGER'S OORMAGNETEN *f* 1,80 het paar.

GOLDBERGER'S GALV. ELECTR. RINGEN *f* 1,20 en 1,80 het stuk.

VERKOOPHUIS en de bekende Depôts. (400)

Men verlangt te 's Gravenhage, om zoo spoedig mogelijk in dienst te treden, bij een Burger Gezin, **Iemand** van fatsoenlijke afkomst, bekwaamheid bezittende om met de Wasch om te gaan, eenig Naaiwerk te verrigten en verder in het Huishouden te assisteren.

In hetzelfde gezin wordt mede verlangd, tegen November of later, eene bekwame **Werkmeid**, die tevens goed kan Koken.

Men kan, bij geschiktheid, op een goed loon en fatsoenlijke behandeling rekenen.

Adres in persoon of met gefrankeerde brieven, onder letter H. bij de Gebrs VAN LANGENHUYSEN, Boekdrukkers te 's Gravenhage. (370)

KERK-ORNAMENTEN,

Fabriek en Magazijn in de Bergstraat, n° 90 bis, tegenover het Postkantoor, nabij de St-Gudulekerk.

JOSEPH A. A. VAN HALLE heeft de eer te berigten, dat hij voornemens was zijne zaken te kwiteeren en zijn kostbaar Magazijn van Kerk-Ornamenten, Borduurwerken, zoowel in Goud als Zilver enz., geschat op ongeveer **400,000** franken te verkoopen.

Maar aangezien hem geen voldoende en aanneembare aanbiedingen zijn gedaan voor de overname van zijn geheel Magazijn en bovendien willende voldoen aan de dringende aanzoeken zijner talrijke begunstigers, heeft hij de eer aan het publiek kennis te geven, dat hij besloten heeft zijne zaken als vroeger voort te zetten en al zijne pogingen zal aanwenden om het vertrouwen te regtvaardigen, waarmede men hem voortdurend zal gelieven te begunstigen, en dit zoowel door zijne prijzen zoo laag mogelijk te stellen, als door aan zijne voortbrengselen de grootste volmaaktheid van bewerking en schoonheid te geven, die trouwens de eenige medaljes der eerste klasse op de Tentoonstellingen te Londen en te Parijs behaald hebben.

Bijgevolg zal hij van nu aan alle bestellingen uitvoeren die men hem zal opdragen, en voortgaan met zoowel aanzienlijke hoeveelheden als enkele voorwerpen af te leveren, groote voordeelen aan hen verleenende, die een bestelling van eenig belang doen. (374)

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.